

Vissza a 18. századba!

Örökre titkossá tett kormányzat – unokáink sem fogják tudni

Ahogy arról korábban [beszámoltunk](#), annak ellenére, hogy erre törvény kötelezte a kormányt, 2010 és 2018 között nem készült hangfelvétel a kormányülésekről, ezért 2018. december 4-én közérdekű adattal visszaélés vétségének elkövetése miatt [feljelentést tettünk](#), amelyet az ügyészség, téves indoklással, 2018. december 10-én [elutasított](#). Mivel a jogállami normák semmibe vétele az, ha **a törvény parancsa ellenére 2010 óta nem készült hangfelvétel a kormányülésekről**, az Eötvös Károly Intézet (EKINT) 2019. február 6-án panaszt nyújtott be a Központi Nyomozó Főügyészséghez. A Legfőbb Ügyészség elutasította panaszunkat, így még csak nyomozás sem indult a kormányülések dokumentációjának törvényellenes megtagadása miatt.

A törvényesség és a Legfőbb Ügyészség

A Legfőbb Ügyészség határozata nélkülözi azt a szakmaiságot, amit az első fokon eljáró ügyészségnél még nyomokban fel lehet fedezni. A kormány érdekeinek nem csupán megfelelő a döntés, hanem azon is túlmenve jogi terminusokban megfogalmazott politikai kiállás *pártunk és kormányunk* mellett.

A Legfőbb Ügyészség szerint a törvény szerint kötelező hangfelvétel készítésének elmaradása valójában nem is törvényt sért, hanem kormányrendeletet. Idézzük a teljesen hamis, és alternatív valóságot teremtő állítást: „A kormányülés dokumentálásának részletszabályait tehát nem törvény, hanem kormányrendelet határozta meg a fentiek szerint, azaz az a tény, hogy 2010 és 2018 között a kormányülésekről kizárólag összefoglaló készült, és az összefoglaló elkészítéséhez szükséges hangfelvétel nem a törvény rendelkezéseinek megsértését, hanem a kormányrendelet megsértését jelenti.” Bár hangsúlyozzák, hogy ez csak kiegészítése az első fokon eljáró ügyészség álláspontjának, ez sem igaz, hiszen az ügyészség a feljelentés elutasításáról szóló határozatában feljelentésünkkel megegyező tartalommal elismerte, hogy „(...) kétségkívül megállapítható, hogy a hangfelvételek elkészítésének 2010-2018 években történő elmaradása ellentétes a 2018. július 25. napjáig hatályban volt, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 17. §-a (2) bekezdésében írt rendelkezéssel.” Nem csupán a jogászoknak kell tudniuk, hanem az állampolgári alapismeretnek is része, hogy a kormány csak a törvény keretei között alkothatott volna részletszabályokat a kormányülések dokumentálására. Továbbá az alacsonyabb szintű jogszabálynak mindig meg kell felelnie a magasabb szintű jogszabálynak; ez is jogállami alapismeret és a jogalkotásról szóló törvény is így rendelkezik. Ezeknek a követelményeknek a 1144/2010. (VII.7.) Korm. határozat, mivel a törvényi rendelkezésekkel ellentétesen szabályozta az összefoglaló és a hangfelvétel készítésének részletes feltételeit, nem tett eleget. A 2010-es kormányváltás után a kormányülések dokumentálásának hiánya miatt az LMP frakcióvezetője, majd az adatvédelmi biztos is az Alkotmánybírósághoz fordult az alkotmányellenes helyzet megszüntetése érdekében. Ezt követően az Országgyűlésben kétharmados többséggel rendelkező Fidesz az Adatvédelmi Biztos Hivatalát felszámolta, az Alkotmánybíróság pedig megváltoztatott hatáskörére hivatkozva az ombudsman beadványát nem is vizsgálta.

A Legfőbb Ügyészség azonban ezeket a tényeket is kifordítva, állításait még azzal is igyekszik alátámasztani, hogy az általános hatáskörű ombudsman az Alkotmánybíróság kérdésére nem

tartotta fenn a korábbi adatvédelmi biztos által benyújtott indítványt, így bizonyosan nem is állt fenn alkotmányellenes helyzet. Csakhogy ez a fentebb kifejtettek értelmében egyértelműen nem igaz.

Közérdekű adatok eltitkolása

A Legfőbb Ügyészség szerint a kormányülésen elhangzottak csak akkor minősülnek közérdekű adatnak, ha azokat rögzítik. Tehát, ha a kormány a törvényi kötelezettségét teljesítette volna, akkor a kormányülés tartalma közérdekű adat lenne, és ha a hangfelvételtől az ezért felelős személy egyetlen mondatot vagy akár egyetlen szót töröl, akkor büntetőjogilag felel, ha viszont nem is készíti el a hangfelvételt, akkor a Legfőbb Ügyészség szerint nincs adat és ezért nincs felelős sem.

Ez azonban, ahogy arra már többször felhívtuk a figyelmet, téves jogértelmezés. A sokszor idézett 32/2006. (VII. 13.) AB határozat is azt támasztja alá, hogy alkotmányos demokráciában a jogszabályokat az alapvető jogok minél teljesebb érvényesülését biztosító módon kell értelmezni és alkalmazni. Azaz ezekben az esetekben a megszorító értelmezés nem megengedett. Az Alkotmánybíróság döntésében kimondta, hogy a kormányülések dokumentáltsága (még inkább annak hiánya) több alapjogot érint, így például a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot. „Egy demokratikus jogállamban a polgároknak joguk van arra, hogy az életükre alapvetően kiható döntéseket, az azokat alátámasztó indokokat és a döntéshozatalban résztvevők szakmai álláspontjait (esetleges ellenvéleményeiket) – akár késleltetetten is – megismerjék. A kormányüléseken elhangzottak lejegyzéséről való döntés ezért egyszersmind a közérdekű információk rögzítéséről szóló döntés és a későbbi kutathatóság előfeltétele. A lehetőség, hogy a kormány rövidebb-hosszabb ideig nem rögzíti a közérdekű információkat, ellehetetlenítve ezzel az információszabadságot, közvetlenül és jelentősen korlátozza a (...) közérdekű adatok megismerésének jogát.”

Fontos arra is felhívni a figyelmet, hogy a Legfőbb Ügyészségnek téves jogi álláspontja alapján is lett volna vizsgálni valója. A modern bürokrácia pontos ismeretek, nyilvántartások nélkül egyáltalán nem képes működni. A mi beadványunk ezért arra is kiterjedt, hogy a nyomozás tisztázza azt is, nem készültek-e a semmitmondó összefoglalókon túl pontos, akár szó szerinti dokumentációk is a kormányülésekről, de az ügyészi szervek ennek feltárásától ugyancsak elzárkóztak.

A jogállamban nincsenek örök időkre szóló titkok. A titkolózás illetlenség. A bűn mindig a sötét zugokban tenyészik. Nekünk nincsenek további eszközeink, a magyar társadalmon, különösen tájékozott csoportjain, továbbá a nyilvánosság még megmaradt fórumain a sor, hogy napirenden tartsák a mindenkori kormányzat elszámoltathatóságának ügyét. Ám erre csakis akkor kerülhet sor, ha működése dokumentált.

2019. június 13.